

Монографія: [текст] / За наук.ред. Є. Крикавського та Є. Кубіва. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – 596 с.

7. Григорак М. Ю. Концептуальные предпосылки развития логистической инфраструктуры Украины [текст] / М. Григорак // Логистика: современные тенденции развития: 7-я Междунар. научно-практ. конф.: тезисы докладов. – СПб.: СПбГИЭУ, 2008. – С. 67 – 70.

8. Транспортная логистика / Под общ. ред. Л.Б. Миротина. – М.: Экзамен, 2002. – 512 с.

9. Кальченко А.Г. Основы логистики: Навч. посіб./ Кальченко А.Г. – К.: Обл. орг. т-ва "Знання" України, 1999.–135 с.

10. www.loglink.com.

11. www.1520mm.com.

Аннотация. Рассмотрены тенденции развития транспортно-логистических систем Украины с учетом территориальных особенностей и адаптивных возможностей к изменениям внешнеэкономической среды.

Ключевые слова: логистика, транспортно-логистическая система, транснациональный грузопоток, товародвижение, экономические реформы.

Summary. The tendencies of development of transport systems of Ukraine are considered with the account of territorial features and adaptive possibilities to the changes of external economic environment.

Keywords: logistics, transport-logistic system, transnational traffic of goods, motion a commodity, reforms of the economic.

*Рецензент д.е.н., професор ДЕТУТ Колесникова Н.М.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*

УДК 65.012.32

РЕФЕРЕНТНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ Й ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНТЕГРОВАНИМИ КОРПОРАТИВНИМИ СТРУКТУРАМИ

Науменко М.О., к.е.н., професор (АВВ МВС України)

Розглянуто особливості організації управління розвитком інтеграційних корпоративних структур. Розроблено референтну модель регламентації інтеграційних процесів. Обґрунтовано рекурсивну взаємозалежність інтеграції й дезинтеграції в процесі розвитку підприємств та їх об'єднань.

Ключові слова: суб'єкти господарювання, інтегровані корпоративні структури, управління, референтна модель.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Світова економічна криза та відповідне реформування економіки України обумовлюють створення таких систем управління та організаційно-економічних форм господарювання, які б цілком враховували сьогоденний динамізм ринкових відносин, забезпечуючи головний фактор виживання організацій у стратегічній перспективі – їх розвиток. У цьому зв'язку вважається досить серйозною проблемою здатність суб'єктів

господарювання (СГ) успішно розробляти й реалізовувати програми власного розвитку, досягати поставлених у програмах цілей. При цьому основною причиною є як низька якість розроблених програм розвитку, так і численні помилки в їхній реалізації, у першу чергу, непогодженість програм розвитку із оперативними планами й поточною діяльністю. Вітчизняні підприємства важко адаптуються до радикально нових для них умов ринкової економіки. Тому для виходу із фінансово-економічної кризи та

залучення інвестицій використовуються різні організаційні форми співробітництва, серед яких особливе місце відводиться груповій інтеграції як найбільш оптимальній схемі організації бізнесу. Саме подальший розвиток економіки України зумовлює необхідність пошуку шляхів створення конкурентоспроможних інтегрованих корпоративних структур (ІКС).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вирішити ряд проблем, пов'язаних з розробкою й реалізацією програм розвитку ІКС, можна за допомогою сучасних технологій управління, таких як: архітектурні моделі Дж. Захмана [9], динамічні спроможності фірми [12], збалансована система показників [2], імітаційне [11] й мультиагентське [10] моделювання. Нажаль використання означених технологій в рамках ІКС залишається дискусійним та недостатньо розробленим. У роботах багатьох економістів, фахівців-практиків можна виявити різні підходи щодо доцільності конкретних форм впровадження цих методів. Разом з тим, спостерігаються недостатня комплексність і суперечливість методологічних підходів у розробці й реалізації програм розвитку ІКС, що й визначило тематику дослідження.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Зрозуміло, що розробка, впровадження та використання механізму стратегічного управління ІКС потребує чіткого усвідомлення сутності такого механізму, визначення його цільових орієнтирів та структурної організації. Нажаль проведений автором аналіз публікацій, присвячених різного роду механізмам свідчить про відсутність єдиної методології їх дослідження та формування. Так, у досить узагальненому вигляді [8] механізм розглядається як спосіб, що визначає порядок певного виду діяльності. У контексті проблематики дослідження такою діяльністю буде як реалізація інтеграційного процесу (діяльність у сфері об'єднання компетенцій окремих суб'єктів господарювання) так і функціонування інтегрованого утворення (діяльність у сфері розкриття сформованої сукупності компетенцій). Зрозуміло що й процеси розвитку також розглядатимуться як певна діяльність (в розрізі тлумачення Б.Л. Кучіна [4] розвиток розглядається як діяльність щодо узгодженого й одночасного структурного, кількісного та якісного перетворення закладених до ІКС компетенцій).

З точки зору ускладнення та уточнення означеного тлумачення механізму доречним є використання розробок С.В. Мочерного (механізм як система основних форм та методів і важелів використання економічних законів [5]), Н.Ю. Брюховецької (механізм як сукупність засобів і форм регулювання виробничо-господарської діяльності [1]), В.С. Пономаренка (механізм як сукупність форм, структур, методів і засобів управління, об'єднаних єдністю мети, з допомогою

яких здійснюється ув'язка і узгодженість суспільних, групових і особових інтересів [6]) та О. Кендюхова (механізм як система елементів та об'єктів управління, в якій відбувається цілеспрямоване перетворення впливу елементів управління на необхідний стан або реакцію об'єктів управління [3]). Спільним у наведених визначеннях є потрійне представлення механізму: як сукупності важелів й інструментів управлінського впливу (статичне представлення), як певного набору складових частин (архітектурне представлення у вигляді сукупності субмеханізмів) та як послідовності цілеспрямованої реалізації певного економічного процесу (динамічне представлення). Зрозумілою тут є потреба сформуувати модель одночасного представлення означених проявів механізму управління розвитком ІКС, що є досить ускладненим через множинність форм організації взаємодії учасників ІКС та так звану локальну організацію [7] ІКС в цілому.

Метою статті є розвиток теоретико-методичного обґрунтування особливостей організації стратегічного управління розвитком інтегрованих корпоративних структур та розробка референтної послідовності дій щодо впровадження та використання відповідного механізму управління.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Розкриття поставленої мети пропонуємо здійснити шляхом формування механізму стратегічного управління розвитком інтегрованої корпоративної структури (МУР_{ІКС}). Базуючись на досить численних розробках пропонуємо власний варіант структурної організації МУР_{ІКС}, підґрунтя якого складає концепція динамічних ресурсних переваг, розроблена Д. Тисом [12]. Так, як видно з рис. 1, дія МУР_{ІКС} зводиться до об'єднання систем діяльності (розкриваються як ключові компетенції чи відмітні особливості суб'єкта господарювання) окремих учасників в рамках ІКС для якого виробляється певний набір інструментів та важелів впливу. Також, для представлення процесу функціонування МУР_{ІКС} виділено вхідні до нього субмеханізми. Як видно з рис. 1 не можна стверджувати, що утворення МУР_{ІКС} передбачатиме просте збирання управлінських важелів й інструментів до єдиного переліку. Потрібне утворення певної їх композиції, яка забезпечуватиме зростання синергетичного ефекту від взаємодії учасників ІКС. Відповідна референтна модель утворення такої композиції представлена на рис. 2.

Як видно з рис. 2, підґрунтя утворення МУР_{ІКС} складає встановлення можливості доцільного об'єднання управлінських важелів й інструментів з оглядом на архітектурну побудову ІКС та складу її учасників. Забезпечення доцільності подано через введення ряду

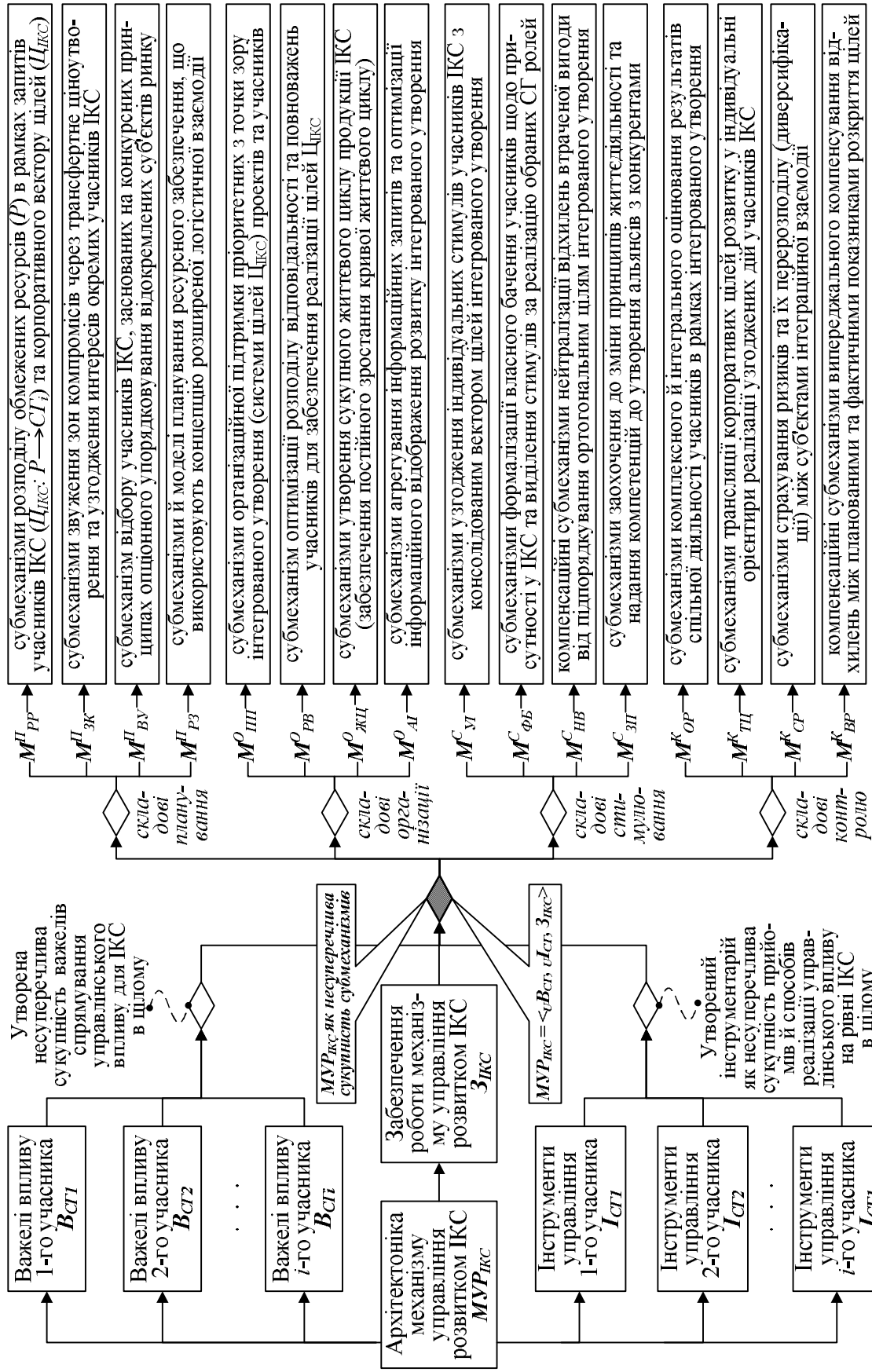

Рисунок 1 - Структура механізму управління розвитком інтегрованої корпоративної структури

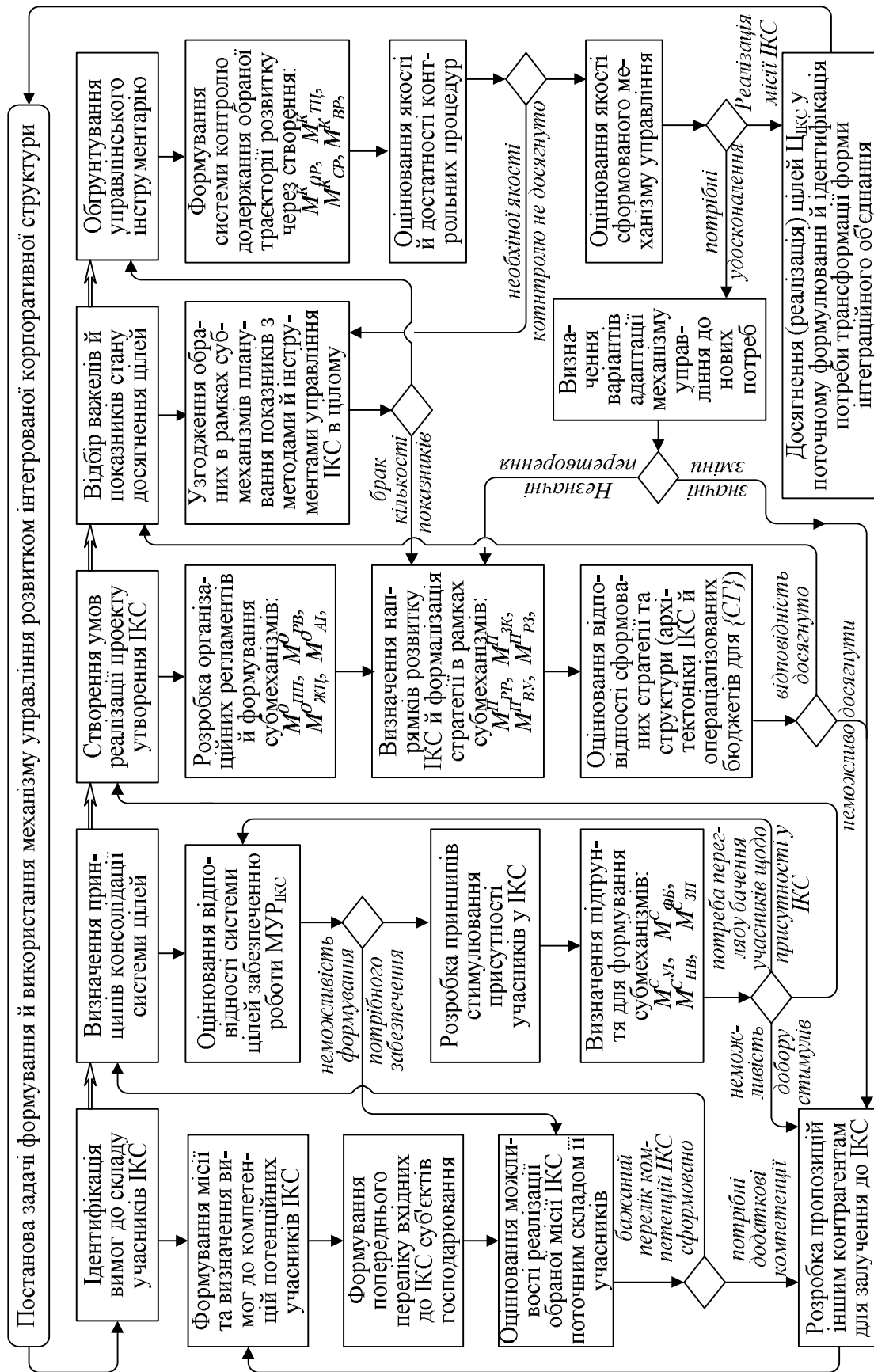

Рисунок 2 - Референтна модель формування й використання механізму управління розвитком інтегрованої корпоративної структури.

додаткових умов (їх додержання на рис. 2 реалізовано алгоритмічними блоками вибору). При цьому пропонувані субмеханізми виділяються як на рівні механізму управління ІКС (архітектоніка MUR_{IKC}), так і на рівні механізмів управління окремих суб'єктів господарювання у складі ІКС (архітектоніка MUR_{CG}). За такого представлення зрозумілим є рівняння $MUR_{IKC} = \cup MUR_{CG}$ (за такого об'єднання утворюється певна структурована сукупність важелів й інструментів корпоративного рівня).

Висновки. Особливістю запропонованого підходу до формування механізму управління розвитком інтегрованих корпоративних структур є співвіднесення архітектурної побудови такого механізму з взаємоузгодженим розподілом важелів та інструментів управління між окремими субмеханізмами. Разом з тим, оскільки розвиток ІКС є нерівномірним й асиметричним процесом, вимагає подальшого розвитку розробка науково обґрунтованих підходів до управління саме пліном даним процесом як чередою безупинних трансформацій. Лише у такому разі відбуватимуться постійне впорядкування й поліпшення об'єктів інтеграції й зв'язків між ними, так і до відновлення втраченої цілісності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Брюховецька Н. Ю. Економічний механізм підприємства в ринковій економіці: методологія і практика/ Ю.Н. Брюховецька. – Донецьк: ІЕП НАН України. - 1999. – 276с.

2. Каплан Р. Стратегическое единство: создание синергии организации с помощью сбалансированной системы показателей/ Р. Каплан, Д.

Нортон. – М.: ИД "Вильяс.- 2006. – 384 с.

3. Кендюхов О. Сутність і зміст організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом підприємства/ О. Кендюхов // Економіка України. – 2004. – №2. – С. 33-41

4. Кучин Б.Л., Якушева Е.В. Управление развитием экономических систем: технический прогресс, устойчивость/ Б.Л. Кучин, Е.В. Якушева. – М.: Экономика. -1990. – 157 с.

5. Мочерний С. В. Економічна теорія/ С.В. Мочерний. – К.: Академія. – 2001. – 656с.

6. Механизм управления предприятием: стратегический аспект/ [Пономаренко В. С., Ястремская Е. Н., Луцковский В. М. и др.] – Харьков: Изд. ХГЭУ. - 2002. – 252с.

7. Стефанюк В.Л. Локальная организация интеллектуальных систем/ В.Л. Стефанюк. – М.: Физматлит.- 2004. – 328 с.

8. Экономическая энциклопедия./ под ред. Абалкина Л. И. – М.: Экономика.- 1999. – 1055 с.

9. Finkelstein C. Enterprise Architecture for Integration: Rapid Delivery Methods and Technologies/ C. Finkelstein – Boston: Artech House. - 2006. – 540 p.

10. Lin H. Architectural design of multi-agent systems: technologies and techniques/ H. Lin – New York: Information Science Reference. - 2007. – 442 p.

11. Ruth M. Dynamic Modeling Systems for Business Management/ M. Ruth, B. Hannon – New York: Springer. - 2004. – 324 p.

12. Teece D. J. Dynamic capabilities and strategic management / D. J. Teece. –New York: Oxford University Press. - 2009. – 299 p.

Аннотация. Рассмотрены особенности организации управления развитием интегрированных корпоративных структур. Разработана референтная модель регламентации интеграционных процессов. Обоснована рекурсивная взаимозависимость интеграции и дезинтеграции в процессе развития.

Ключевые слова: субъекты хозяйствования, интегрированные корпоративные структуры, управление, референтная модель.

Summary. Particularities of management integration development of the enterprise are considered. Referent model of the process of management development is designed. The Round-robin interdependence to integrations and de integrations in progress enterprises is motivated.

Keywords: subjects of management, the integrated corporate structures, with breakpoints, the referent of the model.

*Рецензент д.е.н., професор ХНЕУ Пулипенко А.А.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Слагін Ю.В.*